

dirkzwager

Webinar materiële controles

ZorgthuisNL

16 januari 2024

Even voorstellen....

Koen Mous
Advocaat-partner

Stefan Donkelaar
Advocaat-senior

Welkom

- Van harte welkom bij dit webinar
- Stel uw vragen (via de chat of 'met de hand')
- Webinar duurt ongeveer anderhalf uur

Onderwerpen

Juridisch kader

- Soorten controles
- Privacy

Voorbeelden uit de praktijk

- Rechtspraak
- Casuïstiek

Praktisch

- Praktische tips
- Vragen

Actueel

▲ Den Bosch zet meer in op de aanpak van zorgfraude. © Rikkers Harink

'Zorgcowboys blijven frauderen met ons zorggeld': Den Bosch versterkt aanpak zorgfraude

Zorgfraude wijkverpleging

'Klein crimineel zorgbureau kan ongestraft frauderen'

20 januari 2023 00:44 • Aangepast 20 januari 2023 05:05

Fraudebeheersing zorgverzekeraars in 2021

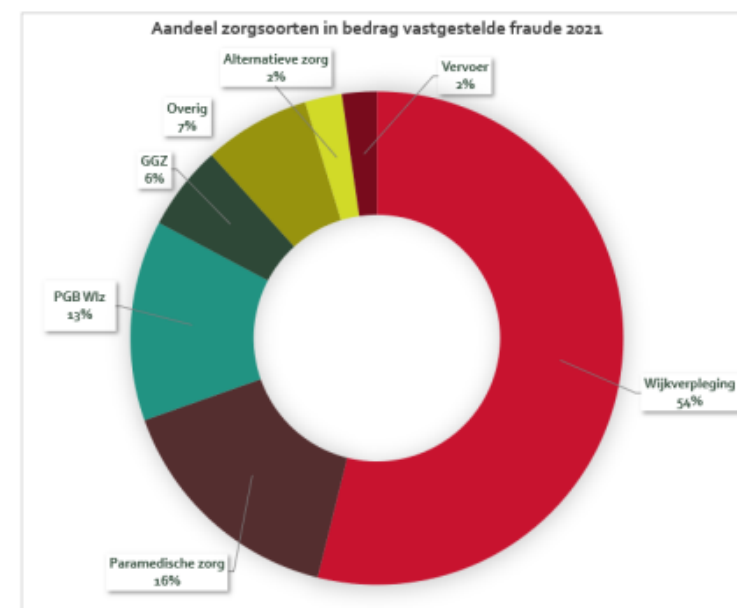
4. Onderzoeksresultaten fraudebeheersing 2021

In het afgelopen jaar hebben zorgverzekeraars in totaal **1053** fraudeonderzoeken afgerond. Zo'n 60% van de geconstateerde onjuist gedeclareerde gelden betrof fraude, dit waren in totaal 649 dossiers. Onderzoeken lopen vaak over meerdere jaren, waardoor de nu afgesloten onderzoeken meestal in eerdere jaren gedetecteerd en opgestart zijn.

Onderzoeksresultaat	2021	2020	2019	2018
Fraude bewezen	€ 17.271.853	€ 34.038.252	€ 80.286.718	€ 20.461.550
Geen fraude	€ 500.203	€ 55.293	€ 113.073	€ 1.184.852
Fraude vermoeden, onvoldoende bewijs	€ 5.907.159	€ 3.013.813	€ 7.845.850	€ 7.800.474
Administratieve fout zorgaanbieder	€ 5.685.657	€ 1.286.660	€ 2.641.833	€ 4.216.900
Administratieve fout verzekerde en zorgverzekeraar	€ 490.398	€ 676.310	€ 562.276	€ 76.151
Totaal	€ 29.855.270	€ 39.070.329	€ 91.449.750	€ 33.739.926

Bron: *Zorgverzekeraars Nederland*

De iets meer dan € 17 miljoen aan vastgestelde fraude is als volgt verdeeld over de verschillende zorgsoorten:

De meeste vastgestelde fraude is in 2021 dus aangetroffen in de sectoren:

- 1 Wijkverpleging (€ 9,3 miljoen)
- 2 Paramedische zorg (€ 2,7 miljoen)
- 3 PGB Wlz (€ 2,2 miljoen)

Vraag vooraf

Heeft u wel eens te maken gehad met een controle?

- Ja, een formele controle
- Ja, een materiële controle
- Ja, een fraudeonderzoek
- Ja, maar ik weet niet wat voor controle
- Nee, ik heb hier nog nooit mee te maken gehad

Soorten controles

Formele controle

Onderzoek of aan alle 'formele' randvoorwaarden is voldaan.

Materiële controle

Onderzoek of de in rekening gebrachte prestatie is geleverd (rechtmatigheid) en of de prestatie het meest was aangewezen gezien de gezondheidstoestand van de verzekerde (doelmatigheid)

Fraudeonderzoek

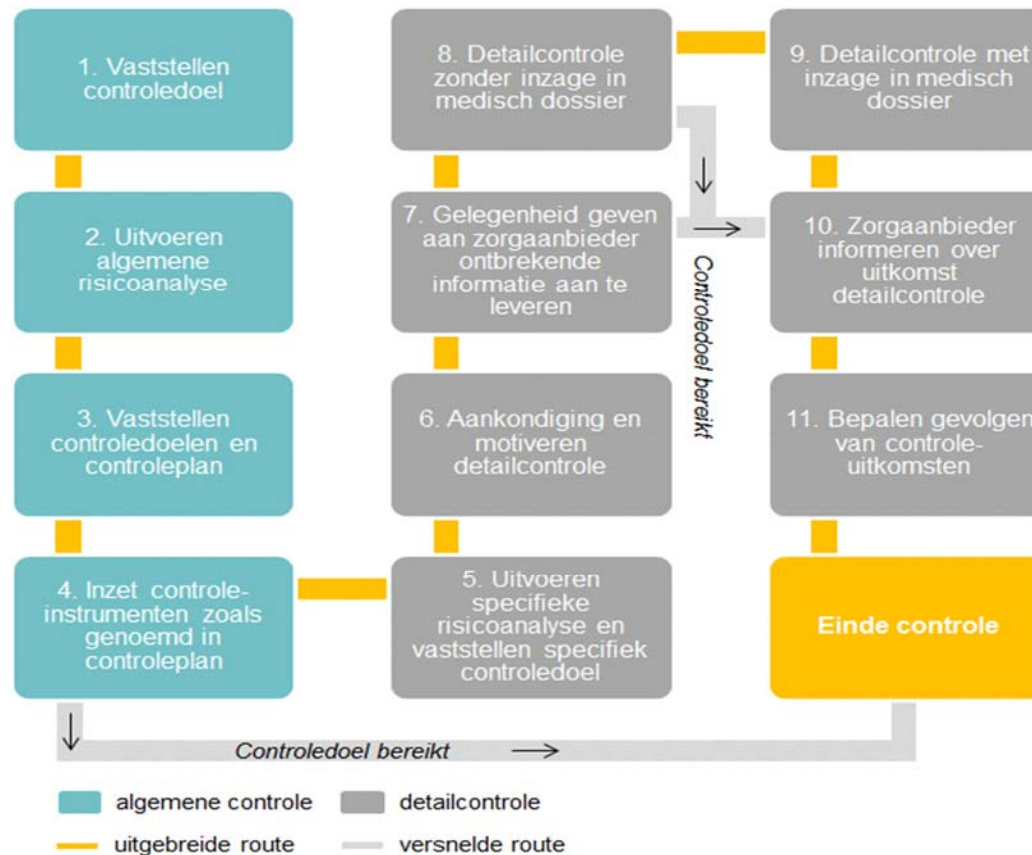
Onderzoek gericht op valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van de rechthebbende of verduistering

Wet- en regelgeving

- Wettelijke basis: artikel 87 Zorgverzekeringswet
- Uitwerking in Regeling zorgverzekering
- Van algemene vragen tot inzage in medische dossiers
- Zorgaanbieders zijn in beginsel verplicht tot medewerking
- Hoe verhoudt deze verplichting zich tot medisch beroepsgeheim en verwerkingsverbod AVG?

Verloop controle

Uitzondering:
toestemming
verzekerde (art. 7.8 lid
3 en 7.10 lid 2 Rzv)

Privacy

- Controle en fraudeonderzoek -> al snel te maken met persoonsgegevens (gezondheidsgegevens)
- Algemene verordening gegevensbescherming van toepassing
- Medisch beroepsgeheim (o.a. Wet BIG, Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst)

Vraag

Laat u tijdens een controle wel eens cliëntdossiers inzien? Of stuurt u deze op?

- Ja, als het controleteam daarom verzoekt
- Ja, als de cliënt daar toestemming voor heeft gegeven
- Ja, als alle controlestappen zijn doorlopen
- Nee, gezien het medisch beroepsgeheim

Algemene controle vs. detailcontrole

- Regel: In de algemene controlefase mag de zorgverzekeraar alléén (persoons)gegevens onderzoeken waarover hij reeds beschikt
- Regel: bij zorgaanbieders mogen pas in de fase van de *detailcontrole* (bijzondere) persoonsgegevens van c worden opgevraagd
- Regel: de zorgverzekeraar mag verder alleen (bijzondere) persoonsgegevens verwerken *voor zover* deze gegevens *noodzakelijk zijn* voor het verrichten van de controle of het fraudeonderzoek

Detailcontrole

- Uitgangspunt: er moet steeds zo min mogelijk inbreuk worden gemaakt op de privacy van cliënt
- Zorgverzekeraar moet steeds motiveren dat de onderzoeksmethode en gevraagde informatie *proportioneel* en *noodzakelijk* is voor het onderzoeksdoel
- Licht: urenadministratie, afspraken/agenda, roosters
- Zwaar: dossiercontrole
- Let op: uitvoering detailcontrole dient onder de verantwoordelijkheid van een medisch adviseur te gebeuren (persoon met een beroepsgeheim of daarmee vergelijkbaar)

Rechtspraak

Gecontracteerd vs. niet-gecontracteerd

- Uitspraak Rechtbank Gelderland 12 mei 2021, [ECLI:NL:RBGEL:2021:4809](#), over materiële controle bij niet-gecontracteerde zorgaanbieder
- Casus (wijkverpleging) betreft zowel (medische) persoonsgegevens van verzekerden als die van zorgverleners en indicatiestellers

“De wetgever heeft derhalve nadrukkelijk beoogd dat verstrekking van gezondheidsgegevens eerst moet worden getoetst aan de regels voor doorbreking van het medisch beroepsgeheim. (...) De vervolgvraag is dan of wet- of regelgeving ZIDB c.s. verplicht om het medisch beroepsgeheim te doorbreken.”

Rechtspraak

- Onderscheid tussen gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorgaanbieders (artikel 87 Zvw)

“Artikel 87 lid 1 Zvw bepaalt dat de gecontracteerde zorgaanbieder de persoonsgegevens van de verzekerde rechtstreeks aan de zorgverzekeraar moet verstrekken. Dit betreft dus een (wettelijk geregelde) doorbreking van het medisch beroepsgeheim. In het geval van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder (zoals ZIDB c.s.) ligt het anders. Artikel 87 lid 2 bepaalt dat de zorgaanbieder de persoonsgegevens desgevraagd aan de verzekerde moet verstrekken, zodat de verzekerde de gegevens aan zijn zorgverzekeraar kan verstrekken.”

Rechtspraak

“De conclusie is dan dat Menzis de door haar opgevraagde gegevens zoals weergegeven in rov. 4.3., onder 3. en 4. (zorgindicatie en het overzicht van de data en tijdstippen waarop welke medewerker welke zorg heeft verleend), die informatie geven over de lichamelijke of geestelijke toestand van de verzekerden, niet bij ZIDB c.s. kan opeisen, althans niet zolang die verzekerden daarvoor niet, op instigatie van Menzis, hun toestemming hebben gegeven.”

- Conclusie: wettelijke grondslag voor doorbreking van het medisch beroepsgeheim voor een niet-gecontracteerde zorgaanbieder ontbreekt.
- Wel mogelijk bij toestemming verzekerde; verantwoordelijkheid ligt bij zorgverzekeraar.
- Anders: Rechtbank Den Haag 19 april 2023, [ECLIN:RBDHA:2023:5702](#),
Rechtbank Den Haag 21 juni 2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:9021](#)

Vraag

Een zorgverzekeraar voert een controle uit naar wijkverpleegkundige zorg over 2022. De controle bevindt zich in de fase van detailcontrole. Het controledoel luidt:

“nagaan of de gedeclareerde prestaties feitelijk zijn geleverd”

“nagaan of de gedeclareerde prestaties voldoen aan de gestelde (verzekerings-)voorwaarden”

Rechtspraak

Rechtbank Rotterdam 24 mei 2023, [ECLI:NL:RBROT:2023:5887](#)

- Controle resulteerde in terugvordering. Aanbieder maakt bezwaar achteraf
- Rechtbank zet wettelijk systeem (12 stappen) uitvoerig uiteen en stelt vast dat zorgverzekeraar hieraan niet had voldaan

“5.9 (...) Met [zorgaanbieder] is de rechtbank echter van oordeel dat dit document [het algemene controleplan, toev. adv.] niet voldoet aan de eisen, zoals hierboven samengevat. In dit document wordt slechts in algemene zin uitgelegd wat het wettelijk kader is voor uitvoeren van een materiële of formele controle. In dit document is geen algemeen controledoel omschreven en evenmin wanneer voldoende zekerheid is verkregen dat de door de zorgaanbieder in rekening gebrachte prestatie is geleverd en of die geleverde prestatie het meest was aangewezen. (...)”

Rechtspraak

Rechtbank Rotterdam vervolg

5.10 (...) [Zorgverzekeraar] heeft evenmin voldaan aan stap 5 op basis waarvan zij een specifieke risico-analyse en controledoel moest formuleren. De in dit kader aangehaalde passage door [zorgverzekeraar] (...) waaruit volgens haar haar controledoel blijkt, voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen. (...) De zin dat [zorgverzekeraar] een detailcontrole zal uitvoeren "om een gefundeerd oordeel te vormen over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de door [zorgaanbieder] in rekening gebrachte prestaties" kan in ieder geval niet als zodanig worden opgevat. Deze zin is niet specifiek genoeg, want zij omvat geen enkele inkadering, concretisering of beperking. Daarnaast wordt (...) niet benoemd wanneer 'voldoende zekerheid' is verkregen dat het controledoel is bereikt."

Controledoel

- Algemeen controledoel in fase detailcontrole is onvoldoende; specifiek controledoel vereist:

Vaststellen dat er een indicatie aanwezig is, die opgesteld is door een bachelor of masteropgeleide verpleegkundige.

Verzekeringsvoorwaarden 2017 en 2018: *Om voor vergoeding in aanmerking te komen moet u een verpleegkundige indicatie inclusief zorgplan hebben waarin de zorg die u nodig heeft beschreven staat in aard, omvang en duur, met de daarbij gestelde doelen. De indicatie en het zorgplan moeten opgesteld zijn door een hbo-wijkverpleegkundige (opleidingsniveau 5) en ondertekend door u en de zorgaanbieder.*

Wanneer uit de aangeleverde informatie blijkt dat de indicatie aanwezig is en is gesteld door een bachelor of masteropgeleide verpleegkundige is het controledoel behaald

Vaststellen of de feitelijke zorgverleners voldoen aan de kwaliteitscriteria, zoals gesteld in de verzekeringsvoorwaarden (minimaal opleidingsniveau verzorgende 3).

Verzekeringsvoorwaarden 2017: *Verzekerde kan naar een verpleegkundige of een verzorgende met minimaal opleidingsniveau 3 in dienst van een instelling die op grond van de Wet toelating zorginstelling (WTZi) is toegelaten voor verpleging en verzorging (thuiszorginstelling) of die is toegelaten voor verblijf, verpleeg- of verzorgingshuis of een instelling voor gehandicaptenzorg, die extramurale zorg levert.* **Verzekeringsvoorwaarden 2018:** *Verzekerde kan naar een verpleegkundige of verzorgende met opleidingsniveau 3 of hoger in dienst van een instelling die op grond van de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) is toegelaten voor verpleging en verzorging (thuiszorginstelling) of die is toegelaten voor verblijf, verpleeg- of verzorgingshuis of een instelling voor gehandicaptenzorg, die extramurale zorg levert. U kunt ook naar een verpleegkundige of een verzorgende met opleidingsniveau 3 of hoger die in het bezit is van het KIWA-keurmerk voor ZZP-ers in de zorg.*

Wanneer uit de aangeleverde informatie blijkt dat de verpleegkundige of verzorgende het gevraagde opleidingsniveau bezit is het controledoel behaald.

Rechtspraak

Rechtbank Limburg 28 juli 2023, [ECLI:NL:RBLIM:2023:4475](#)

- Jeugdzorgaanbieder maakt vooraf bezwaar
- Langlopende discussie; aanbieder werkt gedeeltelijk mee maar weigert medewerking in latere fase (detailcontrole)
- Gemeente start kort geding tegen aanbieder; Rechtbank overweegt:

"Van belang is dat bij de uitvoering van de materiële controle gebruikt wordt gemaakt van bijzondere persoonsgegevens betreffende gezondheid die al bij de gemeente bekend zijn in het kader van haar eigen taakuitvoering en dus niet uit het medisch dossier van de jeugdhulpverlener. Een materiële controle eindigt als er na uitvoering voldoende zekerheid is bereikt over de uitkomsten en het algemene controledoel is gehaald. Slechts bij onvoldoende zekerheid, niet-behalen controledoel óf op basis van andere (externe) signalen kan een detailcontrole worden uitgevoerd."

Rechtspraak

Rechtbank Limburg vervolg

- Rechtbank stelt vast dat gemeente niet voldoet aan eisen Regeling Jeugdwet

"De slotsom luidt dan ook dat er geen sprake is van een materiële controle die voldoet aan de in de RJ daarvoor neerlegde vereisten of waarmee [zorgaanbieder] akkoord is gegaan en dat daarmee, gelet op de trechtersystematiek van de RJ, geen sprake kan zijn van een detailcontrole waaraan [zorgaanbieder] verplicht is mee te werken"

Rechtspraak

Rechtbank Rotterdam 13 april 2021,

[ECLI:NL:RBROT:2021:7864](#)

- Zorgverzekeraar voert fraudeonderzoek uit over 2018/2019 en schort betalingen op
- Rechtbank: fraude onvoldoende aannemelijk
- Geen grond voor opschorting/verrekening met declaraties uit 2021

Rechtspraak

Zo moet het niet:

[Rechtbank Den Haag 29 december 2017](#)

- *“TvO zich allesbehalve constructief opstelt bij de door ZK cs verrichte controles/onderzoeken”*
- TvO dient mee te werken aan dossiercontrole, specifieke controlemiddel voldoet aan eisen noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit

Praktische vragen en tips

Is medewerking verplicht?

- Ja, tenzij:
 - Niet is voldaan aan de wettelijke controlestappen
 - Bijv. omdat sprake is van een te algemeen controleplan en –doel
 - Bijv. omdat niet is voldaan aan de eisen van proportionaliteit en noodzakelijkheid

Praktische vragen en tips

Hoe lang terug mag er gecontroleerd worden?

- Controletermijn teruggebracht van 5 naar 2 jaar
 - Vanaf 2020: 2 jaar voor wijkverpleging
 - Alleen gecontracteerd?;
 - Zie [website VWS](#), en [Kamerbrief minister van VWS](#)

Praktische vragen en tips

Bij het eerste contact

- Wees kritisch op de uitgangspunten van de controle
- Ga na wat voor soort controle er wordt uitgevoerd
- Verifieer of aan de controlestappen wordt voldaan
- Houdt het geven van informatie beperkt tot wat wordt gevraagd maar werk wel zo veel als mogelijk mee

Praktische vragen en tips

Tips voor een gesprek met controleurs

- Voer het gesprek op de eigen locatie
- Bereid het gesprek goed voor (eventueel met presentatie)
- Vraag om aanwezigheid van verpleegkundige tbv medische toelichtingen
- Notuleer en bekijk de gespreksverslagen kritisch

Praktische vragen en tips

Tips voor een detailcontrole

- Check of aan alle voorwaarden is voldaan
- Verstrek nooit 'zomaar' medische persoonsgegevens
- Zorg voor structuur en overzicht
- Vraag om aanwezigheid van een medisch adviseur

Praktische vragen en tips

Wat als ik het niet eens ben met de uitkomst

- Leg uw bezwaren schriftelijk vast
- Vraag een mondeling overleg aan
- Stel voor om een (onafhankelijke) deskundige te raadplegen
- Maak bezwaar tegen verrekening/opschorting zo lang de uitkomst nog niet definitief is en/of er nog niet op bezwaren is gereageerd

Vragen?

dirkzwager

Contactperso(n)en: Koen Mous, Stefan Donkelaar

E-mail: mous@dirkzwager.nl
donkelaar@dirkzwager.nl

Vestiging Arnhem
Postbus 111, 6800 AC Arnhem
Velperweg 1, 6824 BZ Arnhem

Vestiging Nijmegen
Postbus 55, 6500 AB Nijmegen
Van Schaeck Mathonsingel 4, 6512 AN Nijmegen

T: +31 88 242 41 00
E: info@dirkzwager.nl
W: www.dirkzwager.nl